

Ainekavad „Tööõpetus“

Kohustuslike nädalatundide arv on järgmine:

Õppeaine	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7

1. Õppetegevused ja õpitulemused õppeaineti / Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Tööõpetus kui õppeaine hõlmab kolme valdkonda:

- 1) tööõpetus (1.–4. klass),
- 2) käsitöö ja kodundus (5.–9. klass),
- 3) tehnoloogiaõpetus (5.–9. klass).

4. klassis on tööõpetus integreeritud õppeaine, mille tundides õpetatakse käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid ning valmistatakse õpilasi ette õpperühmade valimiseks. Alates 5. klassist moodustab kool õpilaste soovide ja huvide põhjal õpperühmad, millesse jagunedes on õpilastel võimalus õppida kas käsitööd ja kodundust või tehnoloogiaõpetust. Õpperühmadesse jagunemine ei ole soopõhine.

Vähemalt 10% õppeks vahetavad õpilased õpperühmad nii, et tehnoloogiaõpetuse asemel õpitakse käsitööd ja kodundust ning käsitöö ja kodunduse asemel tehnoloogiaõpetust. Teemade järjestus õppeaastas kavandatakse käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpetajate koostöös. Käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse taotletavad õpitulemused vahetatud õpperühmades esitatakse kooli tööõpetuse ainekavas.

Tööõpetuse kooli ainekava võib koostada ka nii, et 5.–9. klassis õpetatakse mõlemat valdkonda ühendatult, mis võimaldab õpilastel omandada vajalikul määral teadmisi ja oskusi nii käsitöös ja kodunduses kui ka tehnoloogiaõpetuses.

1.1 Õppe- ja kasvatusesmärgid

Tööõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu ja rahulolu praktilise töö tegemisest ning selle tulemustest, väärtustab tööd ja töö tegijat;

- 2) väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri;
- 3) tunnetab oma loomingu võimeid ja oskusi; kavandab ja teeb teoks oma ideed, hindab ja vajaduse korral korrigeerib valmistööd;
- 4) oskab kasutada suulisi ja kirjalikke tööjuhendeid, teksti ja lihtsaid tööjooniseid;
- 5) tunneb ja kasutab säästlikult erinevaid materjale, tunneb töövahendeid ja materjalide töötlemisviise, järgib tööprotsessis ohutuid ja ergonoomilisi töövõtteid;
- 6) hoiab puhtust ja korda ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- 7) teab tervisliku toitumise vajalikkust, lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest; käitub teadliku tarbijana;
- 8) töötab üksi ja koos teistega, väärtustab tööks vajalikke isiksuseomadusi ning mõistab, miks on erinevad oskused ja hoiakud igapäevaelus ning tulevases tööelus olulised.

1.2 Õppetegevuse kirjeldus arenguperioodide kaupa

Õppetegevus 1.–2. klassis	Õppetegevus 3.–5. klassis	Õppetegevus 6.–7. klassis	Õppetegevus 8.–9. klassis
<p>1.–2. klassi õpilaste juhtivaks meeleks on tajude. Tööõpetuse tundides õpitakse kõikide meeltega tajuma objekte ja kujutisi enda ümber, õpitakse eristama värvusi ja erinevaid materjale. Käeliste tegevuste käigus areneb lapse tähelepanu, nägemis-, kompimis- ja ruumitaju ning mootorika. Kujundatakse vaatlemis-, võrdlemis-, järjestamis- ja rühmitamisoskust. Õpilaste mootorika arengut toetavad rebimise, lõikamise,</p>	<p>3.–5. klassis jätkub õpetaja osalus õpilaste tegevuses, õpiülesandeid sooritatakse suulise juhendamise, eeskuju ja näidise järgi. Tähelepanu pööratakse lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele ning nende täitmisele. Õpetaja suunamisel rakendab õpilane omandatud õpioskusi, vajades seejuures pidevat meeldetuletamist ning kordamist. Uued oskused kujundatakse ühistegevuses õpetaja juhendamisel. Järjepideva õpetuse tulemusena õpitakse oma</p>	<p>6.–7. klassi õpilased suudavad meelde jätta lihtsamad töövõtted ja nende kasutamise järjekorra, õpivad tööprotsessi kavandama. Kujundatakse töö planeerimise ja tulemuste hindamise oskusi: õpilast suunatakse küsimuste abil kirjeldama, milline võiks olla planeeritava töö tulemus; harjutatakse töö planeerimisel kirjalikke tööjuhendeid kasutama. Tööde valmimisel suunatakse õpilasi oma tööd kommenteerima ja sellele hinnangut andma,</p>	<p>Järjepidevalt süvendatakse oskust töötada nii iseseisvalt kui ka rühmas, rakendada eelmistel aastatel omandatud teadmisi ja oskusi, valida ja kasutada sobivaid töövahendeid ja -võtteid. Õpilasel süveneb oskus ise oma tööd kavandada, luua, viimistleda ning tulemust hinnata. Kujunevad erinevad oskused: endale sobiva juhendmaterjali (kirjalikud juhendid, skeemid, joonised, käsiraamatud) valimine vastavalt omandatud</p>

<p>liimimise, voolimise ja voltimise baasoskused, mida nad omandavad vastavalt oma võimetele. Töö käigus õpitakse ka suulisi lühikorraldusi kuulama ja täitma ning küsimustele vastama. Õpitegevuse käigus aktiveeritakse õpilaste kõnetegevust, arendades seeläbi nende suulist väljendusoskust. Õpilased täidavad ülesandeid valdavalt koostegevuses eeskuju või näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi. Õppetegevuse käigus kujundatakse korraharjumusi ja tööoskusi. Õpetaja suunamisel õpitakse tundma ja valima töövahendeid (sh digivahendeid) ning töövõtteid, õpitakse kasutama töövahendeid, arvestades õpitud ohutusreegleid. Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama ilu enda ümber.</p>	<p>tegevust kavandama ja kontrollima, omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama. Õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid, erinevaid lahendusi. Õpetaja juhendamisel omandavad õpilased esmased digivahendite kasutamise oskused, õpivad kasutama lihtsamaid robotikavahendeid.</p>	<p>näidist valmistööga võrdlema. Olulisel kohal on nii enda kui ka teiste töö väärtustamine. Arendatakse suutlikkust teha kaaslastega koostööd ja raskuste ilmnemisel abi küsida. Õppetegevuses kasutatakse erinevaid digivahendeid ja digikeskkondi, arvestades sealjuures ka autoriõigustega.</p>	<p>oskustele. Õpetaja juhendamisel õpitakse kasutama keerukamaid digitaalseid seadmeid (3D-printer, CNC-pink, tikkimismasin, lasergraveerija jt) ja turvaliselt käituma nii digitaalsetes kui ka füüsilistes keskkondades. Tööõpetuse kaudu valmistub nooruk iseseisvaks võimetekohaseks tööks ja/või täiendus- ning kutseõppeks. Õpilasele tutvustatakse erinevaid ainevaldkonnaga seotud elukutseid, õpetatakse ette kujutama oma toimetulekut kodukoha tööturul.</p>
---	--	---	---

1.3 Õpitulemused kooliastmete ja klasside kaupa

Õpitulemused I kooliastmes	Õppesisu/Teemavaldkond. Teema, alateema	Lõiming	Läbivad teemad
<p>1. klassis Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb ära kasutatavaid materjale (paber, plastiliin, savi, looduslik materjal jne); 2) kasutab õpetaja juhendamisel õigesti ja ohutult lihtsamaid töövahendeid; 3) joonistab šabloonil abil lihtsamaid kujundeid; 4) rebib sirgjooneliselt; 5) lõikab silma järgi ning kontuuri (sirgjoon) mööda paberitükke ja ribasid; 6) voldib paberilehe pooleks ja/või neljaks; 7) voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid; 8) hoolitseb koostegEVuses õpetajaga oma töökoha ja -vahendite korrasoleku ning isikliku hügieeni eest. 	<p>Kavandmine Ümbritsevate esemete vaatlemine nende disain minevikus ja tänapäeval Rahvuslikud mustrid ja motiivid Lihtsate esemete kavandamine</p> <p>Materjalid PABERI- JA KARTONGITÖÖD. Paberi rebimine, lõikamine, voltimine, Šabloonide kasutamine ja liimimine Paberitööde kaunistamine. VOOLIMINE. Materjali ettevalmistamine voolimiseks. Savi või plastiliini rullimine ja veeretamine pihkude vahel. MEISTERDAMINE. Aplikatsioonitööd ja meisterdamine looduslikust materjalist</p> <p>Töötamine Töötamine suulise juhendamise järgi Tutvumine kirjaliku ja suulise tööjuhendiga, sellest arusaamine Töökoha korras hoidmine Rühmatöös ülesannete täitmine</p> <p>Tööviisid</p>	<p>Kunst Loodusõpetus Eesti keel</p>	<p>Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon</p>

	<p>Sagedasemad töövahendid (käärid, joonlaud, pliiats, pintsel, šabloon) ja nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine</p> <p>Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist</p> <p>Jõukohaste esemete valmistamine</p>		
<p>2. klassis</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb ära ja nimetab kasutatavaid materjale (paber, kartong, plastiliin, savi, riie, lõng, looduslik materjal jms); 2) joonistab šablooni abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab neid õpetaja juhendamisel; 3) kasutab joonlauda sirgjoone tõmbamiseks; 4) teeb voltimise teel lihtsamaid esemeid; voldib ruudu diagonaalselt pooleks; 5) kasutab õpitud voolimisevõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms); 6) oskab sõrmedega heegeldada jämedat ketti; 7) hoolitseb õpetaja suunamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku ning isikliku hügieeni eest. 	<p>Kavandamine</p> <p>Ümbritsevate esemete vaatlemine nende disain minevikus ja tänapäeval</p> <p>Rahvuslikud mustrid ja motiivid</p> <p>Lihtsate esemete kavandamine</p> <p>Materjalid</p> <p>PABERI- JA KARTONGITÖÖD</p> <p>Paberi rebimine teel lihtsamaid esemeid</p> <p>Paberi lõikamise teel lihtsamaid esemeid</p> <p>Paberi voltimise teel lihtsamaid esemeid</p> <p>Töötab šablooni abil, lõikab neid välja, liimib ja täiendab</p> <p>Paberitööde kaunistamine.</p> <p>Modelleerimine ja konstrueerimine paberist, kartongist ja papist; nende kasutamine koos teiste materjalidega</p> <p>joonlauda kasutamisega</p> <p>TEKSTIILITÖÖD</p>	<p>Kunst</p> <p>Matemaatika</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Eesti keel</p>	<p>Tervis ja ohutus</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

	<p>Riide lõikamine: riideserva tasandamine, kujundite väljalõikamine. Lõike paigutamine riidele Tekstiilist põimimine VOOLIMINE Materjali ettevalmistamine voolimiseks. Savi või plastiliini rullimine ja veeretamine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms sõltuvalt eesmärgist MEISTERDAMINE. Aplikatsioonitööd ja meisterdamine looduslikust materjalist. Detailide erinevad ühendamisviisid</p> <p>Töötamine Töötamine suulise juhendamise järgi Tutvumine kirjaliku ja suulise tööjuhendiga, sellest arusaamine Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele Rühmatöös ülesannete täitmine</p> <p>Tööviisid Sagedasemad töövahendid (käärid, joonlaud, pliats, pintsel, šabloon) ja nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine. Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist. Jõukohaste esemete valmistamine</p>		
--	---	--	--

<p>3. klassis Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab erinevaid looduslikke ja tehismaterjale, nimetab ja võrdleb õpetaja abiga materjalide omadusi (õhuke, paks, jäme, peenike, pehme, kõva, painduv, tugev jt); 2) valib õpetaja juhendamisel erinevaid töötlemisviise (rebimine, lõikamine, voltimine, viltimine, voolimine jms) ning kasutab töövahendeid õigesti; 3) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, vaatleb ja kirjeldab õpetaja abiga töövõtet tutvustavat videot või pilti; viib alustatud töö iseseisvalt lõpule; kasutab materjale õpetaja juhendamisel säästlikult; 4) kasutab joonlauda: mõõdab paberil pikkusi täissentimeetrites, tõmbab sirgjooni läbi ühe ja kahe punkti; 5) valmistab juhendamisel voltimise teel lihtsamaid kujundeid; 6) lõikab kääridega mitmesuguseid kujundeid erinevast materjalist: paberist, õhemast kartongist, vildist, fliisist, riidest; 7) paneb niidi, heegelniidi, lõnga sukanõela silmast läbi; 8) tikib eelpistet; 9) heegeldab jämeda heegelnõelaga ketti; 	<p>Kavandamine Ümbritsevate esemete vaatlemine nende disain minevikus ja tänapäeval Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine Rahvuslikud mustrid ja motiivid Lihtsate esemete kavandamine Materjalid Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine Erinevate materjalide omaduste võrdlemine PABERI- JA KARTONGITÖÖD Paberi rebimine teel lihtsamaid esemeid Paberi lõikamise teel lihtsamaid esemeid Paberi voltimise teel lihtsamaid esemeid Töötab šablooni abil, lõikab neid välja, liimib ja täiendab Paberitööde kaunistamine. Värvimise erivõtted Modelleerimine ja konstrueerimine paberist, kartongist ja papist; nende kasutamine koos teiste materjalidega Mõõtmise, märkimise joonlauda kasutamisel ÕMBLEMINE</p>	<p>Kunst Matemaatika Inimeseõpetus Eesti keel</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine, Teabekeskond</p>
---	---	---	---

<p>10) torkab õpetaja juhendamisel naaskliga auke;</p> <p>11) valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumi- ja lauakaunistusi, korrastab ja kaunistab ühistegevuses oma klassiruumi;</p> <p>12) katab ja koristab õpetaja juhendamisel lauda.</p>	<p>Nõela niiditamine. Niidi kinnitamine riidesse õmblemise ja tikkimise alustamisel ja lõpetamisel. Niidi lõikamine ja jätkamine. Eelpistete õmblemine. Töö käeshoidmine õmblemisel. Nööbi õmblemine</p> <p>Riide lõikamine: riideserva tasandamine, kujundite väljalõikamine</p> <p>Lihtsa tikkimistöö kavandamine ja kaunistuspistete kasutamine</p> <p>VOOLIMINE.</p> <p>Materjali ettevalmistamine voolimiseks. savi voolimine erinevate võtetega. Savitükist väiksemate osade väljavajutamine. Ümarplastikas teostatud figuuridele väikeste detailide lisamine</p> <p>MEISTERDAMINE</p> <p>Aplikatsioonitööd ja meisterdamine looduslikust materjalist. Detailide erinevad ühendamisviisid</p> <p>Töötamine</p> <p>Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku ja suulise tööjuhendiga, sellest arusaamine. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele</p> <p>Rühmatöös ülesannete täitmine</p>		
---	---	--	--

	<p>Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele.</p> <p>Tööviisid</p> <p>Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, naelutamine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine)</p> <p>Sagedasemad töövahendid (käärid, joonlaud, pliiats, pintsel, šabloon, naskel) ja nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine. Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist.</p> <p>Jõukohaste esemete valmistamine</p>		
--	---	--	--

Õpitulemused II kooliastmes	Õppesisu/Teemavaldkond. Teema, alateema	Lõiming	Läbivad teemad
<p>4. klassis Õpilane:</p> <p>1) meisterdab erinevatest materjalidest, valib õpetaja juhendamisel materjalide käsitsemiseks sobivaid töövahendeid, käsitseb tuttavaid töövahendeid õigesti ning ohutult;</p> <p>2) otsib ja valib ühistegevuses ideid tööde valmistamiseks, märkab esemetel rahvuslikke elemente;</p> <p>3) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, mõistab ja täidab õpetaja juhendamisel ka lihtsaid kirjalikke tööjuhendeid;</p> <p>4) kasutab mõõtmisel joonlauda ja mõõdulinti, märgib õpetaja juhendamisel joonlaua abil punkte ja tõmbab jooni erinevatele pindadele/materjalidele;</p> <p>5) paneb niidi nõelasilmast läbi; teeb käsitsi lihtõmblust (traageldab); õmbleb riidele kahe auguga nõöbi;</p> <p>6) heegeldab erineva jämedusega materjalist ketti; heegeldab alg- ja ahelsilmust;</p> <p>7) kasutab materjale säästlikult, leiab õpetaja juhendamisel võimalusi materjalide korduskasutamiseks;</p>	<p>Töö kavandamine ja rahvakunst. Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Esemeline rahvakunst ja selle tähtsus.</p>	<p>Eesti keel Matemaatika Inimeseõpetus Kunst</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Materjalid ja töö kulg. Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoetud kangad. Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad. Töötamine suulise juhendamise järgi. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>	<p>Eesti keel Loodusõpetus Inimeseõpetus Kunst</p>	<p>Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus</p>
	<p>Tööliigid. Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspisted. Üherealised pisted. Tikandi viimistlemine ja hooldamine.</p>	<p>Eesti keel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Kunst Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

<p>8) teab olulisemaid tähtpäevi, kaunistab juhendamisel tähtpäevadeks ruumi;</p> <p>9) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite (nt võileivad, küpsisetort), koostades eelnevalt ühistegevuses vajalike toiduainete ostunimekirja;</p> <p>10) valib valmistatud toidu serveerimiseks sobivad lauanõud, katab ja koristab lauda;</p> <p>11) kirjeldab ja analüüsib oma tööd õpetaja juhendamisel, sh kirjaliku kava järgi (võrdleb oma tööd näidisega; hindab tulemust kasutamist ja esteetilisust).</p>	<p>Õmblemine. Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemise käitsi. Õmblustöö viimistlemine ja hooldamine.</p> <p>Kudumine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem silmus. Kudumi lõpetamine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p> <p>Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Heegeldustöö viimistlemine ja hooldamine.</p>	<p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toit ja toitumine, tarbijakasvatus. Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine. Tarbijainfo (pakendiinfo). Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.</p>	<p>Eesti keel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Muusika Kunst Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toidu valmistamine, töö organiseerimine ja hügieen.</p>	<p>Matemaatika Loodusõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p>

	<p>Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid. Toiduainete eeltöötlemine, kül- ja kuumtöötlemine. Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makarontoodete keetmine. Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades.</p> <p>Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>	<p>Inimeseõpetus Kunst Tööõpetus</p>	<p>Keskfond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Lauakombed ja etikett. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused. Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks. Ideede ja võimaluste leidmine, kuidas pakkida erinevaid kingitusi.</p>	<p>Eesti keel Matemaatika Inimeseõpetus Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Kodu korrashoid. Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid.</p>	<p>Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

			Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	<p>Projektitööd.</p> <p>Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille puhul saavad õpilased vabalt valida õpperühma ja projekti. Projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast.</p> <p>Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste ettevõtmistega.</p>	Eesti keel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
<p>5. klassis</p> <p>Käsitöö</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tikib üherealisi pisteid; 2) heegeldab alg-, ahel- ja kinnissilmuseid, heegeldab edasi-tagasi ridadena; 3) oskab õpetaja abiga valida omavahel sobivaid vardaid ja lõnga; 	<p>Töö kavandamine ja rahvakunst.</p> <p>Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.</p> <p>Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutuselast.</p> <p>Tavad ja kombed. Muuseumide roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.</p>	Eesti keel Matemaatika Inimeseõpetus Kunst	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon

<p>4) koob parempidiseid silmuseid edasi-tagasi ridadena;</p> <p>5) traageldab väljalõigatud detaile;</p> <p>6) õmbleb riidele kannaga ja/või kannata nõöpi;</p> <p>7) kasutab triikrauda õpetaja juhendamisel;</p> <p>8) oskab sooritada lihtsamaid (üksikuid) töövõtteid videojuhendite järgi.</p>	<p>Materjalid ja töö kulg.</p> <p>Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused.</p> <p>Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Kunst</p>	<p>Keskfond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Teabekeskfond ja meediakasutus</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p>
<p>Kodundus</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) koristab klassiruumi, valib sobivad koristusvahendid;</p> <p>2) oskab käsitsi nõusid pesta;</p> <p>3) korrastab oma töökoha ja töövahendid, järgib hügieeninõudeid toidu valmistamisel;</p> <p>4) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite, loeb õpetaja koostatud kohandatud retsepti, tunneb selles sisalduvaid ühikuid (teelusikatäis, supilusikatäis, klaas, gramm), oskab kasutada elektroonilist köögikaalu;</p> <p>5) katab laua vastavalt menüüle ja täidab elementaarseid lauakombeid.</p>	<p>Tööliigid.</p> <p>Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Sümbolid ja märgid. Üherealised ja kaherealised pisted. Mustri kandmine riidele. Tikandi viimistlemine ja hooldamine</p> <p>Õmblemine. Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine õmblusmasinaga. Õmblusmasina niidistamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine ja hooldamine.</p> <p>Kudumine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine ja selle järgi kudumine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muu õppekeel</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p> <p>Keskfond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Teabekeskfond ja meediakasutus</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>

	<p>Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. Ringheegeldamine. Motiivide heegeldamine ja ühendamine. Heegeldustöö viimistlemine ja hooldamine.</p>		
	<p>Toit ja toitumine, tarbijakasvatus. Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloostus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine. Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine.</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Muusika Kunst Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toidu valmistamine, töö organiseerimine ja hügieen. Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid. Toiduainete eeltöötlemine, külma- ja kuumtöötlemine. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Muusika Kunst</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

	<p>makarontoodete keetmine. Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud.</p> <p>Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>	<p>Tööõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Teabekeskond ja meediakasutus</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Lauakombed ja etikett.</p> <p>Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused. Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks. Ideede ja võimaluste leidmine, kuidas pakkida erinevaid kingitusi.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muu õppekeel</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Kodu korrashoid.</p> <p>Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine.</p>	<p>Tööõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Keskond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus</p> <p>Tervis ja ohutus</p>

	<p>Projektitööd. Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille puhul saavad õpilased vabalt valida õpperühma ja projekti. Projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste ettevõtmistega.</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
<p>6. klassis Käsitöö Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kavandab juhendamisel ja valmistab lihtsamaid esemeid; 2) valib tikkimiseks sobivaid materjale ja töövahendeid; 3) tikib kaherealisi pisteid; 4) heegeldab ringselt; tunneb heegeldamise ja kudumise õpitud tingimärke; 5) koob parem- ja pahempidiseid silmuseid; 6) koob ringselt; 7) õmbleb õmblusmasinaga lihtõmblust. <p>Kodundus</p>	<p>Töö kavandamine ja rahvakunst. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks. Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala- kast. Tavad ja kombes. Muuseumide roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.</p> <p>Materjalid ja töö kulg. Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine. Tööjaotus</p>	<p>Eesti keel Matemaatika Inimeseõpetus Ajalugu Kunst</p> <p>Eesti keel Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) katab lauda vastavalt tähtpäevale; 2) tunneb pesu- ja hooldusmärke; 3) loeb retsepti, kasutab õpetaja juhendamisel ohutult õigeid töövõtteid toiduainete töötlemisel; 4) rakendab juhendamisel tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel; 5) oskab serveerida lihtsamaid toite ja täidab elementaarseid lauakombeid. 	<p>rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.</p>		<p>Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus</p>
	<p>Tööliigid. Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Sümbolid ja märgid. Üherealised ja kaherealised pisted. Mustri kandmine riidele. Tikandi viimistlemine ja hooldamine Õmblemine. Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine õmblusmasinaga. Õmblusmasina niidistamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine ja hooldamine. Kudumine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine ja selle järgi kudumine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine. Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>

	<p>ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. Ringheegeldamine. Motiivide heegeldamine ja ühendamine. Heegeldustöö viimistlemine ja hooldamine.</p>		
	<p>Toit ja toitumine, tarbijakasvatus. Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine. Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine.</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskfond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toidu valmistamine, töö organiseerimine ja hügieen. Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid. Toiduainete eeltöötlemine, külma- ja kuumtöötlemine. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makarontoodete keetmine. Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud.</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskfond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus</p>

	Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.		Väärtused ja kõlblus
	Lauakombed ja etikett. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused. Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks. Ideede ja võimaluste leidmine, kuidas pakkida erinevaid kingitusi.	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	Kodu korrashoid. Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine.	Tööõpetus Kehaline kasvatus	Keskond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond ja meediakasutus Tervis ja ohutus
	Projektitööd. Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille puhul saavad õpilased vabalt valida õpperühma ja projekti. Projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet

	võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste ettevõtmistega.	Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus	Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
--	--	---	--

Õpitulemused III kooliastmes	Õppesisu/Teemavaldkond. Teema, alateema	Lõiming	Läbivad teemad
7. klassis Käsitöö Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid; 2) tikib kaherealist pistet; 3) loeb juhendamisel lihtsamaid heegelskeeme ja koekirju, vajaduse korral otsib neid veebist; 4) heegeldab ääre- või vahepitse; 5) koob kahe eri värvi lõngaga; 6) käsitseb õmblusmasinat, õmbleb kahekordset palistust ja/või kahekordset õmblust. Kodundus Õpilane: <p>kasutab juhendamisel lihtsamaid võtteid rõivaste korrastamisel;</p>	Disain, kavandamine ja rahvakunst. Tekstiilid rõivastuses. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöoeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tehnikates. Ornamentika. Sümbolid ja märgid rahvakunstis. Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis.	Eesti keel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus Arvutiõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	Materjalid ja tööliigid.	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

<p>1) sorteerib pesu värvi ja materjali järgi, oskab pesumasinal pesuprogramme valida, tunneb triikimismärke, oskab vastavalt tingmärkidele triikimisel temperatuuri valida;</p> <p>2) valmistab iseseisvalt lihtsamaid tervislikke toite;</p> <p>3) oskab kasutada mõõtenõusid ja kaalu ning teisendada mahu- ja massiühikuid õpetaja juhendamisel;</p> <p>4) kasutab õpetaja juhendamisel ohutult lihtsamat köögitehnikat (röster, mikrolaineahi, köögikombain, elektripliit jm);</p> <p>5) oskab juhendamisel sorteerida prügi (paber ja papp; pakend; taara, klaas ja olme).</p>	<p>Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused. Tänapäeva käsitöömaterjalid.</p> <p>Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loominguulise väljendusvahendina. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.</p> <p>Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Ringselt kudumine. Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.</p> <p>Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika võimalustega.</p>	<p>Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus Arvutiõpetus</p>	<p>Keskfond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Käsitöö organiseerimine. Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskfond ja jätkusuutlik areng</p>

	<p>tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel.</p> <p>Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.</p> <p>Töövahendite ja tehnoloogia valik olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest.</p> <p>Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades.</p> <p>Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi.</p>	<p>Inimeseõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Arvutiõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toit ja toitumine.</p> <p>Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad.</p> <p>Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Eestlaste toit ajast aega. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm).</p>	<p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Arvutiõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toidu valmistamise organiseerimine ja tarbijakasvatus.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muu õppekeel</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p>

	<p>Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. Toiduga seonduvad ametid.</p> <p>Märgistused toodetel. Reklaam ja ostuotsustused. Teadlik ja säästlik majandamine. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.</p>	<p>Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Arvutiõpetus</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toidu valmistamine. Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid. Maitseained ja roogade maitsestamine. Supid. Liha jaotustükid ja lihatoidud. Kalaroad. Soojad kastmed. Vormiroad ja vokitoidud. Kuumtöödeldud järelroad. Rahvustoidud</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Arvutiõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus</p>
	<p>Etikett. Koosviibimiste korraldamine. Kutsed. Erinevate peolaudade kujundamine. Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, kodus peolauas, kohvikus ning restoranis.</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Muusika Kunst Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet</p>

			Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	Kodu korrashoid. Kodumasinad. Puhastusvahendite ohutu kasutamine.	Loodusõpetus Inimeseõpetus Arvutiõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus
	Projektitööd. Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille puhul saavad õpilased vabalt valida õpperühma ja projekti. Projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitööd võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliliste ja	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Arvutiõpetus Kehaline kasvatus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon

	pikemaajaliste koolidevaheliste ettevõtmistega.		Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
8. klassis Käsitöö Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kavandab käsitööeset, valib selle valmistamiseks õpetaja juhendamisel sobivad materjalid ja töövahendid; 2) kasutab juhendamisel töövahendeid, viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt; 3) heegeldab lihtsama skeemi või digitaalse juhendi järgi; 4) koob lihtsamaid koekirju; koob lihtsaid esemeid; 5) leiab ja kopeerib juhendamisel lõikelehelts lihtsamaid lõikeid; 6) kasutab õmblusmasinat, võimaluse korral tikkimismasinat; 7) viimistleb juhendamisel erinevates tehnikates töid. Kodundus Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab õpetaja juhendamisel etteantud summa piires menüüd ja toidukorvi planeerida; 	Disain, kavandamine ja rahvakunst. Tekstiilid rõivastuses. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tehnikates. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.	Eesti keel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskfond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskfond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	Materjalid ja tööliigid. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide koos kasutamise võimaluste leidmine. Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskfond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskfond ja meediakasutus

<p>2) juhindub pakendiinfost; teeb vahet mõistetel „parim enne“ ja „kõlblik kuni“;</p> <p>3) teab nimetada Eesti rahvustoite ja oskab mõnda neist valmistada;</p> <p>4) katab laua vastavalt menüüle;</p> <p>5) oskab juhendamisel kasutada kodukeemiat;</p> <p>6) oskab juhendamisel kasutada nõudepesumasinat (programmid, pesuvahendid).</p>	<p>Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.</p> <p>Heegeldamine. Tutvumine heegelt tehnika võimalustega.</p>		<p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Käsitöö organiseerimine. Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel.</p> <p>Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.</p> <p>Töövahendite ja tehnoloogia valik olenevalt materjalist ja valmistatavast</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muu õppekeel</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>

	<p>esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades.</p> <p>Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine.</p> <p>Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi.</p>		
	<p>Toit ja toitumine.</p> <p>Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang.</p> <p>Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest.</p> <p>Eestlaste toit ajast aega. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm).</p> <p>Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu.</p> <p>Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused.</p> <p>Toiduainete säilitamine ja konserveerimine.</p>	<p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toidu valmistamise organiseerimine ja tarbijakasvatus.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muu õppekeel</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p>

	<p>Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni.</p> <p>Toiduga seonduvad ametid.</p> <p>Tarbija õigused ja kohustused.</p> <p>Reklaam ja ostuotsustused. Teadlik ja säästlik majandamine.</p> <p>Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.</p>	<p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p>	<p>Keskfond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Teabekeskfond ja meediakasutus</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Toidu valmistamine.</p> <p>Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus.</p> <p>Liha jaotustükid ja lihatoitud.</p> <p>Kergitusained ja tainatooted.</p> <p>Kuumtöödeldud järelroad.</p> <p>Rahvustoidud.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muu õppekeel</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p> <p>Kehaline kasvatus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p> <p>Keskfond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Tervis ja ohutus</p>
	<p>Etikett.</p> <p>Koosviibimiste korraldamine. Kutsed.</p> <p>Erinevate peolaudade kujundamine.</p> <p>Peolaua menüü koostamine Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, kodus peolauas, kohvikus ning restoranis.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muu õppekeel</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p> <p>Keskfond ja jätkusuutlik areng</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>Kultuuriline identiteet</p>

			Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	Kodu korrashoid. Kodumasinad. Puhastusvahendite ohutu kasutamine. Suurpuhastus.	Loodusõpetus Inimeseõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus
	Projektitööd. Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille puhul saavad õpilased vabalt valida õpperühma ja projekti. Projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitööd võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliliste ja	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus

	pikemaajaliste koolidevaheliste ettevõtmistega.		
9. klassis Käsitöö Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) valib ja kombineerib juhendamisel tööks sobilikke materjale ja õpitud tehnoloogiaid; 2) heegeldab skeemide ja tööjuhendite järgi; 3) koob lihtsaid koekirju ja esemeid koekirjaskeemide ja juhendite järgi; 4) määrab oma riiete suurusnumbri ja kehatüübi sobiva tegumoe leidmiseks; 5) õmbleb iseseisvalt lihtsamaid esemeid või teostab töid õpetaja valikul mõnes teises käsitöötehnikas (nt kangastelgedel kudumine, masintikkimine, ehete valmistamine, makramee, savitööd, erinev taaskasutus jne); 6) kasutab ainealast teabekirjandust ja vastavaid veebilehti; 7) loeb ja mõistab valmisriiete etikette, arvestab neil esitatavat teavet, oskab vajaduse korral leida veebist tingmärkide tähendusi; 8) oskab hooldada erinevast materjalist rõivaid; 9) oskab juhendamisel taaskasutada erinevaid materjale. 	Disain, kavandamine ja rahvakunst. Tekstiilid rõivastuses ja moelooming ajastu vaimu peegeldajana. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöoeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tehnikates. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.	Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	Materjalid ja tööliigid. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide koos kasutamise võimaluste leidmine. Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingu väljendusvahendina. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga. Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine.	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon

<p>Kodundus Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jälgib tervisekaitse- ja tööhutusnõudeid, korrastab ruumi; 2) kasutab ja puhastab köögitehnikat; 3) valmistab toitu, järgides hügieeninõudeid; 4) oskab nimetada erinevate rahvaste rahvustoite ja mõnda neist valmistada; 5) oskab juhendamisel oma kulusid planeerida; 6) tunneb jalatsite hooldusmärke, oskab kasutada lihtsamaid jalatsite hooldusvõtteid; teab, kus jalatseid parandatakse. 	<p>Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Õmblustöö viimistlemine. Kudumine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine</p>		<p>Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>
	<p>Käsitöö organiseerimine. Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks. Töövahendite ja tehnoloogia valik olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi.</p>	<p>Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Kunst Tööõpetus</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus</p>

	<p>Toit ja toitumine. Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toiduallergia ja toidutalumatus. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired.</p>	Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	<p>Toidu valmistamise organiseerimine ja tarbijakasvatus. Tarbija õigused ja kohustused. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).</p>	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	<p>Toidu valmistamine. Rahvustoidud.</p>	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskkond ja jätkusuutlik areng

		Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus
	Etikett. Peolaua menüü koostamine Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, kodus peolauas, kohvikus ning restoranis.	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Muusika Kunst Tööõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus
	Kodu korrashoid. Erinevad stiilid sisekujunduses	Loodusõpetus Inimeseõpetus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus

			Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus
	<p>Projektitööd. Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille puhul saavad õpilased vabalt valida õpperühma ja projekti. Projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste ettevõtmistega.</p>	Eesti keel Muu õppekeel Matemaatika Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusika Kunst Tööõpetus Kehaline kasvatus	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine Keskond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Teabekeskond ja meediakasutus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus